

N:o 2/1938.

LAGUTSKOTTETS betänkande N:o 2/1938 rörande riksdagens skrivelse med anledning av Ålands landstings motion om antagande av lag om utövande av lösningsrätt vid försäljning av fastighet i landskapet Åland.

Med anledning av förenämnda skrivelse, varöver landstinget inbegärt lagutskottets utlåtande, får utskottet vördsammast framhålla följande: Riksdagens skrivelse ställer landstinget inför ett avgörande av allra största betydelse för landskapet och dess självstyrelse. Å ena sidan står det oavvisliga behovet av en lösningslag, ett behov, som med årens lopp gjort sig mer och mer kännbart. Å andra sidan står medvetandet, att det lagförslag, som nu föreligger, icke fullt motsvarar de krav, som landstinget med fullt skäl kan ställa på lagen, och därjämte övertygelsen att landskapet, ifall förslaget nu icke godkännes, sådant det föreligger, för oöverskådlig framtid kommer att förbliva i avsaknad av en lösningslag. Slutligen kan man med till visshet gränsande sannolikhet förutsätta, att statsmyndigheterna i vanlig lagstiftningsväg icke komma att medverka till några ändringar av den lag, som antages, utan att denna för evärdeliga tider kommer att bliva normerande för landskapets, dess kommuners och inbyggares lösningsrätt.

Då lagen, sådan den föreligger, likväl måste anses kunna i viss mån trygga landskapets intressen, har utskottet, för att åtminstone något i föreliggande avseende må kunna göras, efter att hava vägt alla på saken verkande omständigheter mot varandra, beslutat för landstinget vördsammast föreslå,

att landstinget ville antaga lagen, sådan den av riksdagen antagits.

Mariehamn den 22 februari 1938.

på lagutskottets vägnar:

Tor Brenning

Herma Mattsson

Närvarande i utskottet: Tor Brenning, Herman Mattsson, Hugo Johansson, Johannes Holmberg och Jonatan Sjöblom.

Reservation

Så lagutskottet vid behandling av den av riksdagen godkända lagen om utöfande av lösningsrätt vid försäljning av fastighet i landskapet Åland beslutat, för landstinget rekommendera utgående av ifrågasvarande lag, har jag icke kunnat förena mig om detta beslut. I motiveringen i landstingets till riksdagen avlämnade motion med förslag till lösenlag hävdade landstinget samma uppfattning det samma alltid gjort, nämligen, att med laga bot och hemvist i § 5 i d. s. k. garantilagen skall fastas åländsk hembygdsrätt, men då i riksdagens motivering till sjätte rekommendationslagen en sådan tolkning kategoriskt tillbakavisas, anser jag, att det rättskydd Nationernas Förbunds Råd ansåg att tillräckliga Ålands folk icke mera är tillfamnades, utan bli så väl själva garantibestämmelsen som och den under vardande varande lösenlagen utan all både rättslig och praktisk betydelse. Under sådan förhållande har jag för min del icke medverkat till uppgivande av en högt betydelsefull reservation, och ett förhållande av det intressanta krav på garantibestämmelsens effektivisering Ålands landshöfdingens ända hittills framfört, utan för jag vårdsammat förslå

att landstinget ville avböja föreliggande förslag till lösenlag samt, då rikets statsmaket icke beaktat de åländska synpunkterna i ifrågasvarande fall, i

enlighet med 1934 års lands-
tingsbeslut och i stöd av garan-
tilagens 6 § har Folkehus Fär-
munds Råd anhålla om utred-
ning av rätta fästlandet av
5 § garantilagen.

Mariehamn den 23 februari 1938
Herman Mattman.